

ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ – ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ

ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ-ΚΑΜΗΛΟΥ Α.¹, ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ Ο.¹, και ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΙΔΟΥ Χ.¹

¹ 1^ο Νηπιαγωγείο Ληξουρίου, Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης
e-mail : lniplix@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα αναφέρεται , στον κίνδυνο εξαφάνισης κάποιων θαλάσσιων ειδών που ζουν στις ακτές και στο ανοιχτό πέλαγος της δυτικής Κεφαλονιάς. Βασικός υπεύθυνος είναι ο άνθρωπος και οι δραστηριότητές του . Στην αρχή ασχοληθήκαμε με τη θάλασσα γενικά και τη σημασία της για τον άνθρωπο. Με βιωματική προσέγγιση , ανακαλύψαμε διάφορα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση. Μαζί με τα παιδιά αποφασίσαμε να ασχοληθούμε περισσότερο με τις θαλάσσιες χελώνες , τη μεσογειακή φώκια , τις φάλαινες και τα δελφίνια. Προσεγγίσαμε όσο ήταν δυνατό αυτό που λένε διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας και διατροφική αλυσίδα . Καλέσαμε στο Νηπιαγωγείο επιστήμονες ,πραγματοποιήσαμε επισκέψεις και επικοινωνήσαμε με οικολογικές οργανώσεις . Εντοπίσαμε τους κινδύνους που απειλούν τα ζώα αυτά και αναλάβαμε δράσεις : Ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας , ευαισθητοποίηση και άλλων ατόμων , άλλων σχολείων. Μοιράσαμε φυλλάδια , κατασκευάσαμε αφίσα και σελιδοδείκτες. Φτιάξαμε σχετικό οικολογικό παραμύθι το δραματοποιήσαμε και το παρουσιάσαμε ως θεατρικό σε κεντρική εκδήλωση μαζί με έκθεση καλλιτεχνικών δημιουργημάτων ,όπου συμμετείχαν οι φορείς καθώς και άλλοι μικροί και μεγάλοι φίλοι μας .

SYNODINOU-KAMILLOU A., DIMOPOULOU O., and KOUGIOUMTZIDOU C.

e-mail: lniplix@sch.gr

ABSTRACT

This programme refers to sea –species which live in the seas off Western Kefalonia and are in danger of extinction . The main culprit for this man and his actions. In the beginning, we occupied ourselves with the sea and its meaning for the people. Being novices at this kind of thing we were mystified as we progressed and learned through experience gradually discovering various species, which are in danger. Along with our pupils we decided to examine sea-turtles, mediterranean seals, whales and dolphins. We came as close as we could to what is called disruption of the ecological balance and the food chain. We invited scientists to the school, we went on visits to relevant places and we contacted ecological organisations. We spotted the dangers that threaten these animals and we took actions such as: informing the local community, sensitising other schools and the general public. We handed out brochures, we made posters and pagemarkers. We wrote a relevant ecological play, which we put on during a festival which also comprised children's handicrafts and which was attended and aided by various public services and of course all our other young and older friends.

Λέξεις κλειδιά : θάλασσα , μόλυνση , ψάρεμα, οικολογική ισορροπία , διατροφική αλυσίδα, θαλάσσιες χελώνες , μεσογειακή φώκια , δελφίνια , φάλαινες

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το Νηπιαγωγείο μας βρίσκεται κοντά στη θάλασσα .Είναι αναμφισβήτητη η αγάπη των παιδιών για τη θάλασσα και τα ζώα γενικά. Η θάλασσα είναι ένα θέμα που προσεγγίζεται εύκολα από τα παιδιά. Είναι γεμάτη μυστήριο , ομορφιά και ενέργεια . Το μέλλον της είναι και το δικό μας μέλλον .Μέσα από το πρόγραμμα θέλουμε αφενός να μάθουν τα παιδιά να εκτιμούν και να ευγνωμονούν τη θάλασσα για ότι μας προσφέρει και αφετέρου να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο πρόβλημα των απειλούμενων ζώων που ζουν σε αυτή. Σημαντικό επίσης κριτήριο επιλογής είναι και το γεγονός ότι για την πόλη μας η θάλασσα αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο της οικονομικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξής της .

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- α. συνειδητοποίηση – ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση του αυριανού πολίτη στα προβλήματα του περιβάλλοντός του,
 - β. δημιουργία ενός συνόλου γνώσεων , δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων που προωθούν την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων,
 - γ. δημιουργία νέων προτύπων ήθους και συμπεριφοράς απέναντι στο περιβάλλον,
 - δ. σύνδεση του σχολείου με τα κοινωνικο-οικολογικά προβλήματα της κοινότητας,
 - ε. λειτουργική διασύνδεση όλων των τομέων του σχολικού προγράμματος (βιολογίας – γεωγραφίας – χημείας – ιστορίας- γλώσσας- τεχνολογίας- κοινωνιολογίας)
- (Α. Αθανασάκη και Θ. Κουσουρή –Άνθρωπος , Φύση , Περιβάλλον- Οικολογική Παιδεία και Περιβαλλοντική Αγωγή ,σελ. 164)

ειδικότεροι στόχοι:

- προσέγγιση με βιωματικό τρόπο διαφόρων εννοιών π.χ οικολογική ισορροπία ,διατροφική αλυσίδα ,αειφορία
- να γνωρίσουν τα θαλάσσια ζώα , πώς γεννιούνται, πώς μεγαλώνουν , τις διατροφικές συνήθειες , τη συμπεριφορά τους και να τα αγαπήσουν
- να πληροφορηθούν από ποιους κινδύνους απειλούνται
- να αναλάβουν δράσεις για την προστασία τους .

3.ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Σύμφωνα με το Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο προγραμμάτων χρησιμοποιήθηκαν ρεαλιστικοί στόχοι , προσαρμοσμένοι στις ανάγκες των παιδιών , να μπορούν να εκφραστούν με πολλούς τρόπους (παιχνίδι, χορό, θέατρο, μουσική , τέχνες και κατασκευές), να προσεγγίσουν το θέμα από όλες του τις διαστάσεις , με ευκαιρίες στα παιδιά να αναπτύξουν δράσεις ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους και αξιολόγηση .

Το πρόγραμμα βασίζεται σε γνώσεις και δεξιότητες πολυεπιστημονικού και διεπιστημονικού χαρακτήρα με υπόβαθρο τον οικολογικό προβληματισμό με τις ευρύτερες κοινωνικοπολιτικές του επιπτώσεις . Έτσι ο προβληματισμός δε μένει σε επιφανειακές διαπιστώσεις αλλά προχωρά βαθύτερα στη δημιουργία ενός τρόπου ζωής που αναζητά μια κοινωνική οργάνωση με βάση την ποιότητα ζωής.

-βιωματική προσέγγιση : εισαγωγή θέματος που προήλθε από απορίες παιδιών , αναζήτηση πληροφοριών , ανταλλαγή ιδεών και γνώσεων , καταγραφή , σχέδιο δράσης (project) , δραστηριότητες για τη συλλογή πληροφοριών , ομάδες εργασίας , πειράματα , συνεντεύξεις , παιχνίδια , περιπάτοι , επισκέψεις τρίτων στην τάξη και τέλος αναπαράσταση με συμβολικό τρόπο των εμπειριών και γνώσεων που απέκτησαν.

-διερευνητική μέθοδος: μελέτη πεδίου(π.χ. παραλίας) και μελέτη αντικειμένων (π.χ. όστρακα)

-Ομαδοσυνεργατική μέθοδος : τα παιδιά εργάζονται κάθε φορά σε μικρές ομάδες και αναλαμβάνουν δραστηριότητες από κοινού. Ανακοινώνουν τις εμπειρίες τους ως ομάδα στο σύνολο. Αργότερα χωρίζονται σε νέες ομάδες και συνεχίζουν .

4.ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Χαρακτηριστικά θαλάσσια είδη στο Ιόνιο Πέλαγος , είναι η μεσογειακή φώκια (monachus-monachus) και οι θαλάσσιες χελώνες (caretta- caretta, δερματοχελώνες , χελώνα Μύδας) Η ανοιχτή θάλασσα του Ιονίου είναι φυσικός οικοτόπος πολλών κητωδών όπως λέγονται τα διάφορα είδη δελφινιών και φαλαινών. Το ρινοδέλφιο (ο γνωστός Flipper), το κοινό δελφίνι, ζωνοδέλφια , σταχτοδέλφια και οι γκριζοί ζιφιοί είναι είδη που μπορεί κανείς να συναντήσει εδώ. Επίσης υπάρχει ο φυσητήρας , η τεράστια πτεροφάλαινα , όρκες και η ολόμαυρη ψευδόρκα.

Τα είδη που απειλούνται περισσότερο είναι η μεσογειακή φώκια και οι θαλάσσιες χελώνες. Τα τελευταία χρόνια όμως μειώνονται ανησυχητικά και οι αριθμοί των δελφινιών και φαλαινών .(Πρόγραμμα «Ποικιλομορφία των περιοχών Natura στο κεντρικό Ιόνιο»2004. Οι Περιοχές Natura στο κεντρικό Ιόνιο :Από έλατα μέχρι φάλαινες. Αθήνα :Archipelagos.) και (οδηγία 92/43ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992, «Για τη Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»-Επίσημη Εφημερίδα L,206,22.07.1992)

Στο Νηπιαγωγείο διαβάζουμε φυλλάδιο της εταιρίας Αρχιπέλαγος που έφερε η Νηπιαγωγός . Παρατηρούμε τις φωτογραφίες και συζητάμε . Επιλέγουμε το θέμα με τη βιωματική μέθοδο (συζήτηση, λέξεις κλειδιά-καταιγισμός ιδεών – καταγραφή). Την επόμενη ημέρα γίνεται ομαδοποίηση ιδεών – θεματικός ιστός – υποθέματα . Κατασκευάσαμε μια αφίσα για να ενημερωθούν οι γονείς για το πρόγραμμα που θα εκπονήσαμε και τους ζητήσαμε να συνεργαστούν μαζί μας και να μας βοηθήσουν .

Ξεκινήσαμε να συζητάμε γενικά για τη θάλασσα. . Προβάλαμε μια βιντεοκασέτα με τον Πινόκιο . Ακολούθησε συζήτηση και παροτρύναμε τα παιδιά να μιλήσουν για τις δικές τους εμπειρίες στη θάλασσα . Ύστερα ζωγράφισαν τη θάλασσα , έτσι όπως την κοιτούσαν από το παράθυρο του Νηπιαγωγείου, γιατί ο αέρας και η κακοκαιρία δεν μας επέτρεπε να την πλησιάσουμε εκείνη τη μέρα . Ζωγράφισαν λοιπόν θάλασσες με μεγάλα κύματα ,σκούρα χρώματα και ναύγια .Μια άλλη μέρα που ο καιρός ήταν καλύτερος επισκεφτήκαμε την παραλία. Ξι .με σκοπό να την υιοθετήσουμε γιατί είναι η αγαπημένη παραλία των παιδιών αλλά και η πιο κοσμοπολίτικη με τα περισσότερα ίσως προβλήματα στην περιοχή μας. Παρατηρήσαμε το χώρο. Μέσα στη θάλασσα δυο βαρκούλες ,μερικές σημαδούρες και ένα μεγάλο κλαδί . Έξω στην παραλία πολλά φύκια , μπάλες ποσειδωνίας και ελάχιστα κοχύλια Ανταλλάξαμε απόψεις για την κατάσταση της παραλίας , μαζέψαμε μερικά αντικείμενα που μας τράβηξαν το ενδιαφέρον ,παίξαμε και γυρίσαμε στο σχολείο . Τοποθετήσαμε τα ευρήματά μας στη γωνιά των φυσικών επιστημών .Σε επόμενη συνάντηση για το πρόγραμμα , παρατηρήσαμε με το μικροσκόπιο αυτά που μαζέψαμε .Ύστερα ασχοληθήκαμε με τα λιβάδια ποσειδωνίας . Διαβάσαμε αποσπάσματα σχετικά από το βιβλίο : «ο κόσμος της θάλασσας» των Π.Βασάλα και Ε. Φλογαίτη . Έτσι μάθαμε για τη σημασία τους για το θαλάσσιο οικοσύστημα και γενικότερα για τη ζωή. Μάθαμε επίσης τα αίτια καταστροφής τους (ρύπανση ,τρόποι ψαρέματος) και ότι από την ευρωπαϊκή νομοθεσία η ποσειδωνία χαρακτηρίζεται προστατευόμενο είδος .Χρησιμοποιήσαμε τα αντικείμενα της παραλίας για κατασκευές .

Συνεχίζοντας προγραμματίσαμε επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στα Δαυγάτα της Κεφαλονιάς . Εκεί συναντήσαμε και την υπεύθυνη Π.Ε ,η οποία μας έκανε και την ξενάγηση .

Παρατηρήσαμε όστρακα ,πετρώματα και πολλές φωτογραφίες από σπάνια ζώα και φυτά . Είδαμε φώκιες και θαλάσσιες χελώνες και μιλήσαμε για αυτές .

Έτσι στο σχολείο αρχίσαμε να συζητάμε για τις θαλάσσιες χελώνες και τη μεσογειακή φώκια . Η υπεύθυνη Π.Ε. παρουσίασε στο σχολείο μας το εκπαιδευτικό πακέτο χελώνες και ψαράδες , το οποίο περιείχε εικόνες , κείμενα, παραμύθια και παιχνίδια .

Την επόμενη μέρα παρουσίασε διαφάνειες , βιντεοκασέτα και συζήτησε ξανά με τα παιδιά .

Συνεχίσαμε με επίσκεψη της κ. Βασάλα ,η οποία πρόσφερε στο σχολείο το βιβλίο της που αναφέραμε παραπάνω και περιέχει εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές και σχέδια εργασίας με διαθεματική προσέγγιση για τη θάλασσα. Από το βιβλίο αυτό δανειστήκαμε πολλά στοιχεία για το πρόγραμμά μας. Συζήτησε με τα παιδιά και παρουσίασε υλικό για τις χελώνες αλλά και για τις φώκιες .Διαβάσαμε το παραμύθι «Καρέτα»εκδ. Ερευνητής. Χωριστήκαμε σε ομάδες:Η1η ομάδα συγκέντρωσε πληροφορίες για τα είδη χελωνών που υπάρχουν στο Ιόνιο . Η 2^η βρήκε και συγκέντρωσε στοιχεία για τα χαρακτηριστικά της καρέτα-καρέτα (σχήμα σώματος ,χρώμα, τρόπος κίνησης κ.α)καθώς και για τον τρόπο αναπαραγωγής της .Η 3^η ομάδα ασχολήθηκε με τις

διατροφικές της συνήθειες .Η 4η ομάδα ασχολήθηκε με τους εχθρούς της . Τέλος η 5^η ομάδα ασχολήθηκε με τη συλλογή ιστορικών κειμένων , παραμυθιών και ποιημάτων για τις χελώνες. Σε αυτή μας την προσπάθεια είχαμε εμπλέξει και τους γονείς .Βρήκαμε κείμενα στο «περιοδικό παράθυρο στην εκπαίδευση» για τις χελώνες και δραστηριότητες από το βιβλίο «θαλασσοφιθυρίσματα και μια καρτέτα- καρτέτα» του Κέντρου Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Λιθακιάς Ζακύνθου. Στο ίδιο βιβλίο βρήκαμε ποιήματα ,φύλλα εργασίας με προγραφικές και προμαθηματικές ασκήσεις , πάζλ , κατασκευές .Ψάξαμε στο internet και μάθαμε για τις δραστηριότητες του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και του Συλλόγου Αρχέλων για υιοθεσία χελωνών .Διαβάσαμε το παραμύθι «η καρτέτα- καρτέτα και το Φολκσβάγκεν και το δραματοποιήσαμε .Οι Νηπιαγωγοί θα έχουμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε σεμινάριο το καλοκαίρι στο Κέντρο Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Λιθακιάς Ζακύνθου . Αφού μάθαμε όσα περισσότερα μπορούσαμε καταλήξαμε σε συμπεράσματα για τις χελώνες και τα κωδικοποιήσαμε σε σχήμα με αίτια εξαφάνισης ,επιπτώσεις και μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος ατομικά και συλλογικά .

Με τον ίδιο τρόπο ,πάλι σε ομάδες ασχοληθήκαμε και με τη φώκια monachus-monachus.Επιπλέον διαβάσαμε το παραμύθι μοναχική φώκια και το παλτό της κας Προέδρου από το περιοδικό «Σύγχρονο Νηπιαγωγείο» και το δραματοποιήσαμε . Κατασκευάσαμε μάσκες φώκιας και παίξαμε παιχνίδια ρόλων (δημοσιογράφοι παίρνουν συνέντευξη από φώκιες ,ψαράδες και κατοίκους). Ψάξαμε και βρήκαμε στο internet την οικολογική Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Φώκιας –MOM και μάθαμε δραστηριότητές της . Φτιάχνουμε παρόμοιο σχήμα με αίτια εξαφάνισης της φώκιας ,επιπτώσεις και μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος ατομικά και συλλογικά .

Παρόμοια εργαζόμαστε για τα δελφίνια και τις φάλαινες . Πάλι σε ομάδες και συγκέντρωση υλικού . Για τα δελφίνια και της φάλαινες μας μίλησε , παρουσίασε διαφάνειες και συζήτησε με τα παιδιά στο σχολείο η Κ. Πειρουνάκη ,βιολόγος . Η Κ. Πειρουνάκη έχει ασχοληθεί με περιβαλλοντικά προγράμματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και είναι επιστημονική σύμβουλος της οικολογικής εταιρείας Αρχιπέλαγος.

Τα παιδιά επεξεργάστηκαν το υλικό που μας έφερε .Στην παραλία κοντά στο σχολείο φτιάξαμε μια τεράστιο φάλαινα με άμμο .Διαβάσαμε το παραμύθι του Ε. Τριβιζά «η λαιμαργη φάλαινα» και το δραματοποιήσαμε .Επίσης το μύθο του Αισώπου «ο Αρίων και το δελφίνι» και βιντεοκασέτες με ταινίες για φάλαινες και δελφίνια. Θίξαμε το πρόβλημα των ζώων που συλλαμβάνονται από τους ανθρώπους , εκπαιδεύονται και ζουν σε κατάλληλα διαμορφωμένες πισίνες. Με έξυπνα καμώματα διασκεδάζουν μικρούς και μεγάλους. Κατασκευάσαμε δελφίνια και ζωγραφίσαμε θάλασσες .(παιδική εγκυκλοπαίδεια Στρατίκη-Η θάλασσα το γαλάζιο της γης-θεάματα στο νερό) Φτιάξαμε ένα νέο σχήμα με τα συμπεράσματά μας για τα αίτια ,τις συνέπειες και τα μέτρα για την αντιμετώπιση του κινδύνου εξαφάνισης των δελφινιών και των φαλαινών.

Κατασκευάσαμε με τα παιδιά μακέτα με το βυθό και βάλαμε μέσα από πηλό διάφορα ψάρια και ζώα της θάλασσας από πηλό . Επισκεφτήκαμε τα Ιχθυοτροφεία και είδαμε πώς αναπτύσσονται λαβράκια και τσιπούρες . Μια Ιχθυολόγος μας παρουσίασε τη διαδικασία αναπαραγωγής τους ξεκινώντας από τις μάνες –ψάρια και τα αυγά ως τα ψάρια που φθάνουν στο τραπέζι μας.

Μαζί μας ήρθε και το Νηπιαγωγείο Αγίας Θέκλης . Συζητήσαμε και τραβήξαμε φωτογραφίες .Στο Νηπιαγωγείο συγκεντρώνουμε το υλικό μας και το ταξινομούμε . Συγκρίνουμε τα επιμέρους συμπεράσματα για τα αίτια εξαφάνισης ,τις συνέπειες και τα μέτρα και βρίσκουμε κοινά σημεία. Σε ότι αφορά τα αίτια μείωσης του πληθυσμού των ζώων αυτών σε όλα ως βασικό αίτιο συναντάμε τον άνθρωπο ,τις δραστηριότητές του και τη μόλυνση του περιβάλλοντος(Α. Αναγνωστόπουλου- Η ρύπανση του περιβάλλοντος σελ.210-212)και(Π.Σαμουέλ- οικολογία σελ. 29) .Οι επιπτώσεις είναι σοβαρές και για άλλα είδη και τέλος τον ίδιο τον άνθρωπο(Γ. Φίλιας- η τελευταία πνοή του πλανήτη γη). Με αφορμή την τροφική αλυσίδα της φάλαινας δολοφόνου που βρήκαμε (Οικολογική Εγκυκλοπαίδεια προστασία του Περιβάλλοντος –θάλασσες και ωκεανοί , εκδόσεις Μπουκομάνη σελ 27) με τη βοήθεια καθηγητή βιολογίας φτιάχνουμε πλέγματα και τροφικές αλυσίδες . Συζητάμε για τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας . Χρησιμοποιώντας εικόνες έφτιαζαν και τα παιδιά τροφικές αλυσίδες. Η μόλυνση αρρωσταίνει τα ψάρια και μέσω της τροφικής αλυσίδας φτάνει ακόμα και στο πιάτο του ανθρώπου με δυσάρεστες συνέπειες .

5. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Στη γωνιά της παρατήρησης – συζήτησης μαζέψαμε και ξαναδιαβάσαμε τις εμπειρίες μας. Οι Νηπιαγωγοί όπου χρειάζοταν ανατροφοδοτούσαν. Έτσι αποφασίσαμε δράσεις για τη μετάδοση των εμπειριών μας στους άλλους. Εστίασαμε στα μηνύματα που θέλαμε να μεταφέρουμε για να αφυπνίσουμε όσους περισσότερους μπορούμε. Με αυτό τον τρόπο φτιάξαμε ένα νέο ιστόγραμμα με τις ιδέες των παιδιών. Ετοιμάσαμε αφίσα, κείμενα με μηνύματα, ζωγραφιές και σελιδοδείχτες και τα μοιράσαμε παντού. Στείλαμε και email σε σχολεία και φορείς.

Επισκεφτήκαμε ξανά την παραλία μας το ΞΙ. Στην παραλία αυτή κάποιος λένε πως κάποτε υπήρχαν θαλάσσιες χελώνες που πήγαιναν να γεννήσουν τα αυγά τους, που όμως δεν ξαναφάνηκαν. Είναι πολύ καθαρή και έχει βραβευτεί με τη Γαλάζια Σημαία της Ε.Ε.Π.Φ.

Εμείς βάλαμε χαρτόνια με μηνύματα για να διατηρηθεί καθαρή και για να ευαισθητοποιήσουμε τους επισκέπτες στα οικολογικά προβλήματα.

Την ημέρα προστασίας του περιβάλλοντος φορέσαμε κονκάρδες με την καρτέτα- καρτέτα και μοιράσαμε ότι έντυπο υλικό είχαμε με οικολογικό θέμα καθώς και την αφίσα μας. Επισκεφτήκαμε άλλα σχολεία. Λίγο αργότερα μας επισκέφτηκαν τα παιδιά του Νηπιαγωγείου Αγίας Θέκλης και μαζί πήγαμε στην κοντινή σε μας παραλία, ζωγραφίσαμε βλέποντας τη θάλασσα και παίξαμε. Ύστερα στο Νηπιαγωγείο φτιάξαμε θαλασσινά κολάζ και τα πήραμε να στολίσουμε το δωμάτιό μας.

Τώρα ετοιμάζουμε ημερίδα που θα γίνει στις 11/06/2005. Θα παρουσιάσουμε το πρόγραμμά μας στην τοπική κοινωνία μαζί με έκθεση των καλλιτεχνικών δημιουργημάτων μας και φωτογραφίες.

Έχουμε ετοιμάσει και οικολογικό παραμύθι με τίτλο «οι ιχθύες», διασκευή από τους Όρνιθες του Αριστοφάνη. Το δραματοποιήσαμε, προσθέσαμε και λόγια από το βιβλίο «Μικροί Θεατρίνοι» για να έχουν όλα τα παιδιά ρόλους και θα το παρουσιάσουμε και αυτό στην ημερίδα μας.;

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση έγινε σε τρεις φάσεις: α) Αρχική Αξιολόγηση (Διερευνητική), με προφορική συζήτηση και εικόνες. Τα παιδιά δεν γνώριζαν το πρόβλημα, είχαν όμως μια θετική στάση απέναντι στα θαλάσσια είδη. Όμως όσον αφορά τα σκουπίδια τους αγνοούσαν τους κινδύνους και δεν ήξεραν τι πρέπει να κάνουν αν συναντήσουν ένα τραυματισμένο θαλάσσιο ζώο.

β) Διαμορφωτική Αξιολόγηση. Τα παιδιά συμμετείχαν με χαρά, μάθαιναν καινούρια πράγματα, προβληματίζονταν, ρωτούσαν συνεχώς.

γ) τελική αξιολόγηση, μέσα από καταγραφή γνώσεων και συμπεριφοράς – θεατρικό παιχνίδι-παιχνίδια ρόλων – καταστάσεις προβληματισμού – εργασίες. Οι σκέψεις και τα συναισθήματα των παιδιών έχουν αλλάξει σε σχέση με τις αρχικές.

Από τη συζήτηση της εργασίας τους και τα παιχνίδια ρόλο παρατήρησα μια αλλαγή συμπεριφοράς και οικολογική συνείδηση καθώς ήθελαν να ενημερώσουν όλους και να προλάβουν τη ζημιά. Πήραν μέρος στις δράσεις του σχολείου χωρίς να διαμαρτύρονται για κούραση ή κάτι άλλο. Ζωγράρισαν με το χέρι αρκετό υλικό που έπρεπε να μοιραστεί. Επίσης σε συζητήσεις είχαν επιχειρήματα. Πιστεύω πως σε ένα μεγάλο βαθμό οι στόχοι μας επιτεύχθηκαν. Ωστόσο σε επόμενο πρόγραμμα πρέπει νομίζω να διαλέξω μόνο ένα από τα θαλάσσια αυτά είδη γιατί στο Νηπιαγωγείο είναι πιο εύκολο να εκπονηθεί και οι στόχοι είναι παρόμοιοι.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο άνθρωπος είναι ο υπ' αριθμό ένα υπαίτιος για τη μείωση του πληθυσμού κάποιων θαλάσσιων ειδών. Με τις δραστηριότητές του κάνει δύσκολη τη ζωή κάποιων άλλων οργανισμών και καταστρέφει το περιβάλλον που είναι το δικό του σπίτι. Τα θαλάσσια αυτά είδη είναι κυρίως θύματα της υπεραλίευσης και των καταστροφικών και παράνομων τρόπων αλιείας που καταστρέφουν τα οικοσυστήματα εκείνα στα οποία γίνεται κυρίως η αναπαραγωγή τους. Όμως και η ρύπανση είναι μια πολύ σημαντική απειλή για τα θαλάσσια οικοσυστήματα και προέρχεται από λύματα των πόλεων, τα βιομηχανικά απόβλητα τις μεταφορές καθώς και την εκτεταμένη χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων. Επίσης στις ακτές προκαλείται αισθητική ρύπανση

από τα στερεά απόβλητα .Τα περισσότερα είναι πλαστικά (μπουκάλια, σακούλες και άλλα υλικά συσκευασίας, δίχτυα και χιλιάδες άλλα αντικείμενα)και άλλα απορρίμματα από λάστιχο , γυαλί και μέταλλο, τα οποία ευθύνονται για το θάνατο περίπου 2 εκατομμυρίων θαλασσοπουλιών και 100.000 θαλάσσιων θηλαστικών κάθε χρόνο .Οι πλαστικές σακούλες πνίγουν τις θαλάσσιες χελώνες ,καθώς οι χελώνες τις μπερδεύουν με τις μέδουσες και τις θεωρούν τροφή.

Η αειφόρος διαχείριση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων αποβλέπει στην αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και θαλάσσιου περιβάλλοντος . Για το σχεδιασμό της αειφόρου διαχείρισης απαιτούνται ολοκληρωμένες μελέτες των τοπικών θαλάσσιων οικοσυστημάτων καθώς και η θέσπιση σχετικού νομοθετικού πλαισίου για τη διατήρηση και προστασία των θαλασσών (Π. Βασάλα και Ε. Φλογαίτη – ο κόσμος της θάλασσας σελ.16 και21)

Εμείς πιστεύουμε ότι αφυπνίσαμε και προβληματίσαμε κάποιους ανθρώπους, φορείς και μέλη της τοπικής κοινωνίας. Οι γονείς των παιδιών και τα παιδιά ,πιστεύουμε ότι αναθεώρησαν κάποιες απόψεις και λανθασμένες συμπεριφορές . Περισσότερο όμως τα παιδιά πιστεύουμε ότι μέσα από τέτοια προγράμματα δημιουργούν αρμονικές σχέσεις με το περιβάλλον . Η Κεφαλονιά , το καθαρότερο νησί , κατοικείται από κατοίκους που έχουν οικολογική συνείδηση και πρέπει να συνεχίσουν και οι επόμενες γενιές για να λυθούν πολλά ακόμα περιβαλλοντικά προβλήματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Π. Βασάλα και Ευγενία Φλογαίτη(2005)-Ο Κόσμος Της Θάλασσας, Μεταίχμιο:Αθήνα
2. Αυγουστίνου Κ. Αναγνωστόπουλου(1989)-Η Ρύπανση του περιβάλλοντος: Θεσσαλονίκη
3. Πιερ Σαμουέλ- Οικολογία, Ε΄ έκδοση, Νεφέλη
4. Παιδική εγκυκλοπαίδεια Στρατική :Αθήνα- Η Θάλασσα το γαλάζιο της γης
5. Περιοδικό Σύγχρονο Νηπιαγωγείο(Σεπτέμβρης και Οκτώβριος 2003), Εκδόσεις Καστανιώτη
6. Περιοδικό Παράθυρο στην Εκπαίδευση(Μάιος 2002), Εκδόσεις Καλλιόπη Βασιλείου:Αθήνα
7. Πρόγραμμα«Ποικιλομορφία των περιοχών Natura στο κεντρικό Ιόνιο»2004,Archipelagos
8. Οικολογική εγκυκλοπαίδεια(1992)-Προστασία του Περιβάλλοντος, Μπουκομάνη:Αθήνα
9. Αρτέμη Μ. Αθανασάκη και Θεοδώρου Σ. Κουσουρή –Άνθρωπος, φύση, περιβάλλον-Οικολογική Παιδεία
10. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Επίσημη εφημερίδα των
11. Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
12. Θαλάσσιες χελώνες-Εκδ. συλλόγου για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας
13. Μπουλιώτης Χρήστος:Η χελώνα Καρέττα-Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν,εκδ. Παπαδόπουλος
14. Μαρία Διαμαντοπούλου, Μικροί Θεατρίνοι, εκδ. Χατζηλάκος τεύχος 2
15. Γκούμας & Κωτσιόπουλος, Εγκυκλοπαίδεια «Υδρογείος», Εκδόσεις Δομική,Αθήνα,1993
16. Εταιρεία Αρχιπέλαγος,«Περιβάλλον και Ανάπτυξη»,(φυλλάδιο)
17. «Η Νέα Οικολογία»,τεύχος 20,σελ.6,Ιούλιος 1986
18. www.thalassa.gr/2002/to/gr/to2.asp
19. www.thalassa.gr/2002/to/gr/to3.asp
20. www.thalassa.gr/afier6_1.htm
21. www.wwf.gr
22. www.dolphins.gr
23. www.dpgr.gr/wallpapers/images/voxon_begrad-seal.jpg
24. www.asda.gr/gym11per/Per-Mathites2.htm
25. www.mom.gr/Epik_main_ipokratis.htm
26. www.explorecrete.com/greek/caretta-gr.html
27. www.archelon.gr/contents/biology.htm